

EU ISMERETEK: AZ IDŐSÖDÉS SZAKPOLITIKAI KIHÍVÁSAI

AZ AAL: ACTIVE AND ASSISTED LIVING - TEVÉKENY ÉS ÖNÁLLÓ ÉLETVITEL PROGRAM BEMUTATÁSA

BEVEZETÉS

Az időskorúak száma az aktív keresők számához viszonyítva világszerte mind abszolút, mind relatív értelemben növekszik. Ellátásuk, gondozásuk, egészségi állapotuk felügyelete és szükség esetén az ápolásuk egyre nagyobb anyagi, illetve személyi terhet jelent mind a társadalombiztosítás és intézményei, mind a családok számára Magyarországon is.

Az infokommunikációs eszközök jelenlegi fejlettségi szintje lehetőséget ad arra, hogy a szociális ellátórendszerekben felmerülő felügyeleti és ellátási feladatok számottevő részét műszaki eszközök felhasználásával oldjuk meg a következő évtizedekben. Mindezekben túl az infokommunikációs eszközök szerepe erősödni fog az egészségügyi ellátórendszerek működtetésében, pl. szűrővizsgálatok elvégzésében, a népbetegségek kialakulásának megelőzésében, illetve korai felismerésében is.

IDŐSEK IGÉNYEIRE VÁLASZOLÓ ÚJ TERMÉKEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

Az öregedő népesség ténye tehát különösen az információs és kommunikációs technológiák területén adhat lehetőséget egy, az idősek igényeire válaszoló új termékekre és szolgáltatásokra irányuló feltörekvő piac létrejöttére. Az információs és kommunikációs technológiák gyors fejlődése és használata azonban nem vezethet társadalmi kirekesztéshez és a digitális szakadék kiszélesedéséhez; mindazonáltal, a digitális műveltség fejlesztése előfeltételét képezi a szociális integrációnak és az információs társadalomban való részvételnek.

Az új technológiák fokozottabb használata hozzájárulhat a költségek csökkentéséhez, az idős emberek jólétéhez és aktív társadalmi részvételük előmozdításához, és egyúttal növeli az európai gazdaság versenyképességét is.

Az Európai Unió több tagországa már 2003 óta szorgalmazta, hogy induljon közös innovációs program a tevékeny és önálló életvitelben töltött időskort szolgáló modern technológiaalapú termékek, szolgáltatások és rendszerek létrehozására irányuló kutatás-fejlesztésére.

Mit értünk közös program alatt?

A Római Szerződés 169. cikkelye szerinti európai uniós közös programokat a tagállamok kezdeményezik az Európai Bizottságnál. A Bizottság javaslata alapján az Unió Tanácsa és az Európai Parlament ún. együttdöntési eljárással határoz a közös programok elfogadásáról.

A közös programok a nemzeti programok integrálását, összehangolását, a nemzeti programokat megvalósító szervezetek együttműködését segítik elő a források koncentrálásával, közös európai célok elérése érdekében. A közös programok közös pályázati felhívások kialakításán, a pályaművek közös értékelésén és a kiválasztott projektek közös finanszírozásán keresztül valósulnak meg. A finanszírozásban az Európai Bizottság, a résztvevő tagországok és maguk a pályázók közösen vesznek részt.

TEVÉKENY ÉS ÖNÁLLÓ ÉLETVITEL AAL (ACTIVE AND ASSISTED LIVING) PROGRAM

A jelenleg is futó Tevékeny és Önálló Életvitel (AAL - Active and Assisted Living) program a résztvevő államok és az Európai Bizottság közös programja, amelynek fő célja innovatív, infokommunikációs technológia (IKT) alapú megoldások (termékek, rendszerek, szolgáltatások) fejlesztése az idős emberek életminőségének javítása érdekében, új lehetőségeket teremtve az európai ipari bázis, különösen a kis- és közepes vállalkozások számára. A program a 2008-2013 között futó AAL (Ambient Assisted Livingprogram innovációs program az infokommunikációs eszközökkel segített életvitel területén) program folytatása.

MELYEK AZ AAL PROGRAM FŐ CÉLKITŰZÉSEI?

Az AAL program fő célkitűzései a következők:

- otthon, a közösségben és a munkahelyen töltött aktív és egészséges időskort szolgáló innovatív IKT alapú termékek, rendszerek és szolgáltatások létrehozásának felgyorsítása, melyek segítségével javítható az idős emberek életminősége, önállósága, a közösségi életben való részvétele, készségei és foglalkoztathatósága, továbbá növelhető az egészségügyi ellátás és szociális gondozás hatékonysága,
- költséghatékony, nemzeti vagy regionális szinten eltérő társadalmi preferenciákkal és szabályozási szempontokkal összhangban álló megoldások kidolgozása, az idősek magánéletének és méltóságának tiszteletben tartásával,
- nemzetközi konzorciumok keretében piacközeli kutatás és innováció megvalósítása
- a végfelhasználók, valamint a kis- és közepes vállalkozások aktív bevonása a programba.

AZ AAL TÁRSASÁG

A program pályázati kiírásaival, a pályázatok bírálatásával kapcsolatos feladatokat az [AAL Társaság](#) látja el. A pályaművek bírálata nemzetközi bírálóbizottság által történik. A bírálati eredmények kötik a nemzeti hatóságokat. A támogatási szerződéseket a nyertes pályázókkal a nemzeti hatóságok kötik meg.

AAL Association

3, Rue de Luxembourg, 1000 Brussels, Belgium / telefon +32 2 219 92 25 / fax +32 2 204 02 19

email info@aal-europe.eu

<http://www.aal-europe.eu/>

A programhoz csatlakozott államok és nemzeti kapcsolattartók listáját itt találja meg: <http://www.aal-europe.eu/contacts/national-contact-persons/>

AAL PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

Évente jelenik meg AAL pályázati kiírás, minden évben más fő tematikával. Az évenkénti tematikák bővebb kifejtését angol nyelven a linkekre kattintva találja meg.

2008 [IKT alapú megoldások az idősek krónikus állapotának megelőzésére és kezelésére](#)

2009 [IKT alapú megoldások az idősek társadalmi kapcsolattartásának elősegítésére](#)

2010 [IKT alapú megoldások az idősek függetlenségének megőrzését elősegítésére és az öngondoskodó társadalomban történő részvételének elősegítésére](#)

2011 [IKT megoldások az idősek mobilitásának elősegítésére](#)

2012 [IKT alapú megoldások az idősek otthoni és személyes napi tevékenységek elősegítéséhez](#)

2013 [IKT alapú megoldások az aktív idősek foglalkoztatásának elősegítéséhez](#)

2014 [IKT alapú megoldások a fenntartható ellátási modellek elősegítésére](#)

2015 [IKT alapú megoldások az otthoni aktív és önálló életvitel elősegítésére](#)

2016 [Demenciában szenvedők életminőségének javítása \(Livingwellwithdementia\). Létező technológiák integrálásával új, infokommunikáción alapuló megoldások kifejlesztése a demenciával élők és környezetük \(család, ápolók, szomszédok, szolgáltatók, gondozási rendszer\) életének megkönnyítésére, együttműködésük hatékonyabbá tételére](#)

2017 [AAL integrált megoldások: a meglévő platformokon futó specifikus alkalmazások integrálása az aktív, egészséges és önálló időskor támogató megfizethető, felhasználó barát, biztonságos és megbízható megoldásokká](#)

AAL PÁLYÁZATI NAPTÁR

február-március: pályázati kiírás megjelenése – AAL Társaság: Infonap (Brüsszel)

Minden évben február-március táján jelenik meg a pályázati kiírás, amelyet az AAL Társaság Brüsszelben Infonap keretében bemutat általában március elején. Az infonapon meg lehet ismerni az az arra az évre meghatározott fókuszterületet, a pályázás menetét és lehetőség van az adott AAL témával foglalkozó potenciális partnerekkel és szervezetekkel való találkozásra.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK

A programban olyan projekkel lehet pályázni, amelyek legalább három különböző, az AAL programhoz csatlakozott államban működő független intézmény (kis-és közép vállalkozás, nagyvállalat, felsőoktatási intézmény, kutatóintézet, non-profit intézmény) együttműködésében valósulnak meg, és amelyek eredményeként az idősek életvitelét segítő innovatív termékek, eljárások, szolgáltatások jönnek létre, melyek piaci hasznosítása a projekt lezárását követő 2 éven belül megkezdődik. A projektek futamideje: 12-36 hónap. Igényelhető támogatás: max. 2,5 millió EUR.

MIT ÉRTÜNK AAL TERMÉK ÉS SZOLGÁLTATÁS ALATT?

Termék, szolgáltatás Az AAL termék és szolgáltatás

- Infokommunikációs megoldás
- Innovatív (újdonság a piacon)
- Végfelhasználók igényei alapján kerül kifejlesztésre
- Végfelhasználók valós körülmények között tesztelik – tesztelés legalább 2 országban!
- Európai szinten valósul meg (nemzetközi konzorcium) és hasznosul
- Hozzáadott értéket képvisel (megtakarítás, hatékonyság, funkcionalitás)
- Piacképes (nemzetközi fizetőképes kereslet, köz- és/vagy magánfelhasználók) – piacra vitel a projekt zárását követő 2 éven belül
- Interoperábilis, egyszerűen kezelhető, adaptálható, biztonságos, diszkrét
- Figyelembe veszi az országok közötti különbségeket (szokások, etika, gondozási rendszer, jogszabályok)

MELYEK AZ AAL PROJEKT KONZORCIUM ALAKÍTÁS FELTÉTELEI?

A program céljainak elérése érdekében a konzorciumi tagok között lennie kell legalább

- egy profitorientált KKV-nak (a feladatok végrehajtásához szükséges munkaidő ráfordítás min. 50%-át az üzleti partner(ek)nek kell biztosítaniuk) és
- egy végfelhasználó szervezetnek.

A magyar befogadási kritériumok alapján csak olyan projektek kaphatnak magyar finanszírozást, melyekben szerepel profitorientált magyar vállalkozás.

TÁMOGATÁSI INTENZITÁS

A támogatási intenzitás kiszámítása az ország és a szervezet típusának megadása alapján történik. Nemzeti előírások határozzák meg a támogatási intenzitást:

- nonprofit szervezetek, költségvetési szervek: 100%
- vállalkozások:
 - ipari kutatás: 65%, de 75% közép-, 80% kisvállalkozás
 - kísérleti fejlesztés: 40%, de 50% közép-, 60% kisvállalkozás

- tájékoztatás, koordináció, piacra jutás, iparjogvédelem: 100%

A PÁLYÁZAT BENYÚJTÁSÁNAK MENETE

Először egy nemzetközi konzorcium keretében kidolgozott projektjavaslatot kell az AAL Central Management Unit-hoz (CMU) benyújtani.

Nemzetközi pályázat beadására szolgáló felület Angol nyelvű pályázat Kizárólag elektronikus beadás az AAL Társaság honlapján keresztül.

Nemzetközi szinten kizárólag elektronikus beadás! Elérhetőség: <http://proposals.aal-europe.eu/>

A projektjavaslat értékelése, a rangsor kialakítása nemzetközi szinten történik.

Nemzetközi értékelés: Egyéni bírálat: 3 bíráló projektenként (eltérő szakértelem): 1. infokommunikációs technológia 2. végfelhasználók bevonása, egészségügy 3. üzlet

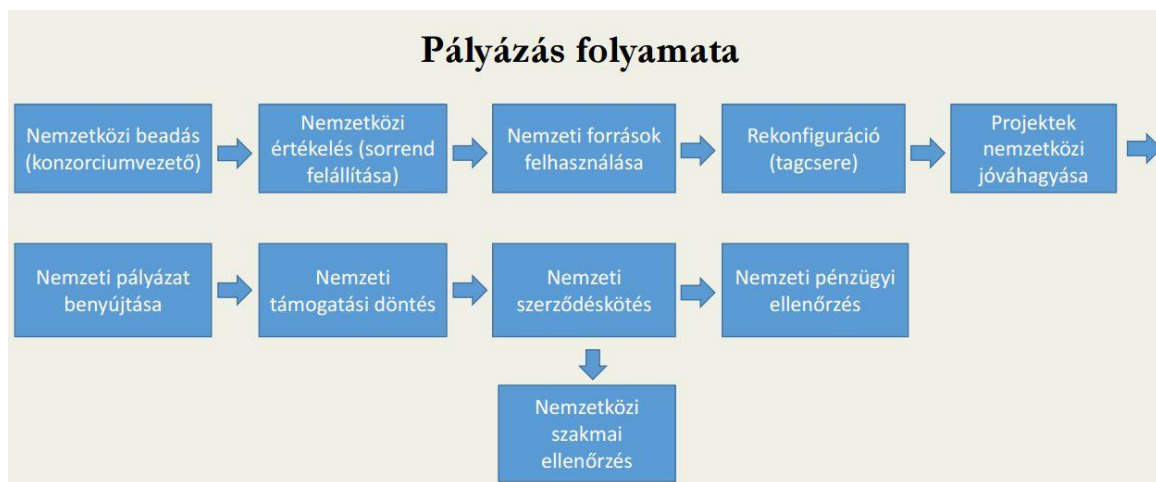
Nyertes nemzetközi pályázat esetén az egyes konzorciumi partnerek a saját nemzeti hatóságukhoz nyújtják be a nemzeti támogatásra vonatkozó pályázatukat.

NEMZETI PÁLYÁZAT BENYÚJTÁSA

Az AAL programot kezelő hazai nemzeti hatóság a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.)

Nemzeti pályázat benyújtása: • nemzeti pályázat feltételeinek való megfelelés ellenőrzése, • a nemzetközi nyertesek a magyar pályázati felhívásra beadott, nemzetközi projektben vállalt feladataikat bemutató pályázat alapján - további értékelés nélkül - kapnak támogatást

A szerződéskötés és a finanszírozás nemzeti szinten zajlik. A tagállamok által nyújtott támogatás mértékével arányosan az Európai Bizottság kiegészítő támogatást ad.

Forrás: <http://nkfih.gov.hu/nemzetkozi-tevekenyseg/nemzetkozi-hirek/divinyi-agnes-aal-call-160318-1>

PROJEKTVÉGREHAJTÁS - BESZÁMOLÓK

Szakmai beszámolók értékelése: nemzetközi szinten

Pénzügyi elszámolás: az NKFI Hivatal felé (éves elszámolás, helyszíni ellenőrzés)

A program keretében a magyar pályázók lehetőséget kapnak arra, hogy a végfelhasználók (idősek, idősgondozási szervezetek) igényei alapján futó fejlesztések révén nemzetközi szinten piacépes termékeket, szolgáltatásokat hozzanak létre, melyek csökkentik, illetve hatékonyabbá teszik az idősgondozást, segítik az idősek önállóságának megőrzését, a társadalom életében való aktív közreműködését.

VÉGFELHASZNÁLÓK

Felhasználói igény alapján zajló fejlesztés! Felhasználóbarát, személyre szabható megoldások, felhasználói érdekeltség megteremtése az életminőség javulása által

- Elsődleges felhasználók: idősek, akik használják a kifejlesztett terméket
- Másodlagos felhasználók: családtagok, gondozók, gondozási szervezetek
- Harmadlagos felhasználók: önkormányzat, társadalombiztosítás, magánbiztosítók (finanszírozók)

Felhasználók bevonása a projekt megtervezésébe, megvalósításába

KONZORCIUMI PARTNER KERESÉSE

AAL konzorciumi partnerkereső felület • Szervezetek tevékenység alapján történő rögzítése és keresése a rendszerben (folyamatosan) • Projektötletek rögzítése és keresése (a felhívás időszaka alatt)

Elérhetőség: <http://ps.aal-europe.eu>

AAL REPOZITÓRIUM ÉS FÓRUM

Az eddigi projektek adatbázisa az AAL Társaság honlapján elérhető

<http://www.aal-europe.eu/our-projects/>

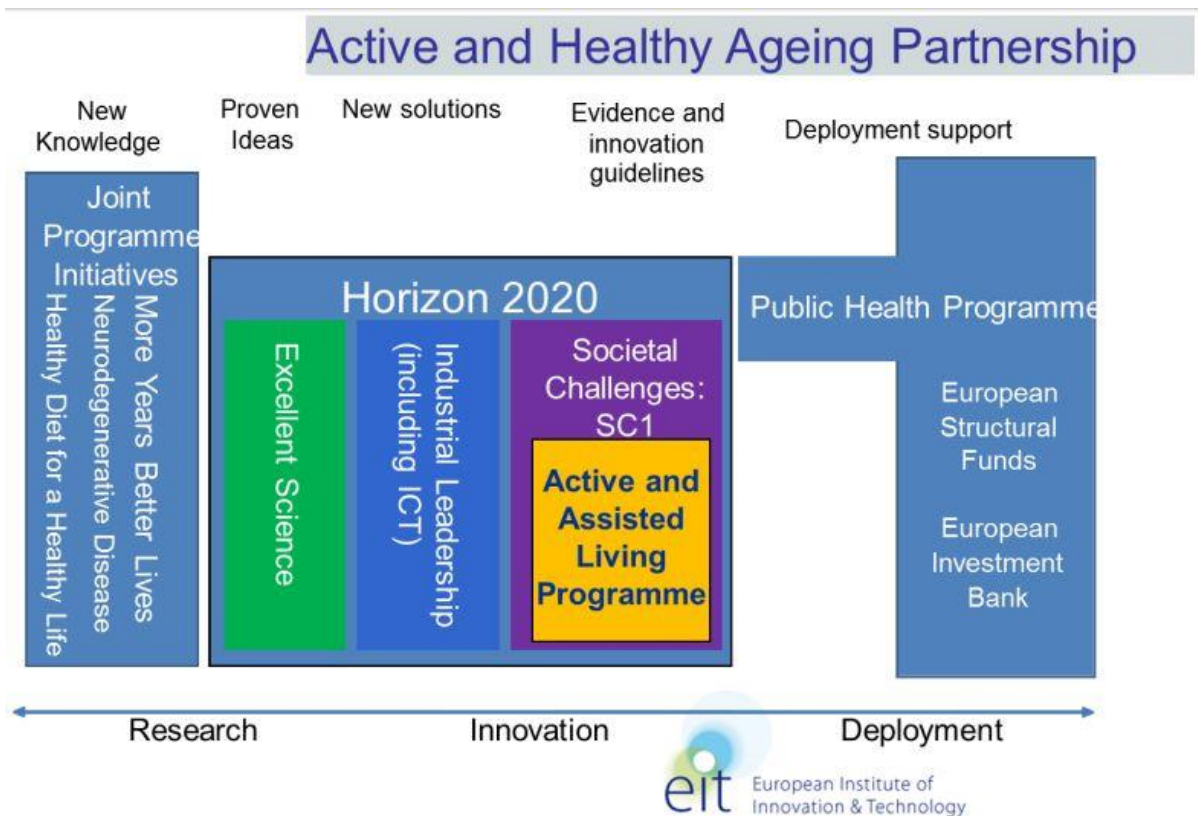
Eredmények bemutatására évente kerül megrendezésre az AAL Fórum (általában szeptember táján), amely a konferencia és panel beszélgetések mellett, lehetőséget ad partnerkeresésre és a fejlesztőknek a termékeik, szolgáltatásaik bemutatására is.

<http://www.aalforum.eu/>

SZINERGIÁK MÁS EU PROGRAMOKKAL ÉS KEZDEMÉNYEZÉSEKKEL

Az AAL program figyelembe veszi az EU Kutatási és Innovációs Keretprogramját (Horizon 2020), az Aktív és Egészséges Idősödés Európai Innovációs Partnerséget (EIP-AHA) és más releváns kezdeményezéseket, például a Közös programozási kezdeményezéseket, a Tudás Innováció Közösségeket az Egészséges Életvitel és Aktív

Idősödés területén, és keresi a szinergiák lehetőségeit az EU egyéb finanszírozás mechanizmusaival, többek között a KKV-kat támogató eszközzel.

Felhasznált irodalom:

- [AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 742/2008/EK HATÁROZATA \(2008. július 9.\) az idős emberek életminőségének az új információs és kommunikációs technológiák használata révén történő javítását célzó, több tagállam által indított kutatási és fejlesztési programban való közösségi részvételről](#)
- [Nemzeti Innovációs Hivatal: Ambient Assisted living: AAL- JP program 2008](#)
- [Az AAL Europe program honlapja \(EN\)](#)
- [Tevékeny és önálló életvitel közös program Active and Assisted Living \(AAL\) 2016 – NKFIH előadásanyag \(HU\)](#)
- [eVITA Nemzeti Technológiai Platform](#)
- [Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs hivatal: Active and Assisted Living – AAL program](#)
- [Strategy 2014-2020 for the AAL Programme](#)
- [Az AAL Forum honlapja](#)
- [AAL Partnerkereső felület](#)

Az internetes hivatkozások elérésének időpontja: 2017. február